

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
The Journal of International Social Sciences
Cilt: 30, Sayı: 2, Sayfa: 221-230, TEMMUZ – 2020
Makale Gönderme Tarihi: 11.05.2020 Kabul Tarihi: 08.06.2020

ERKEN YAŞTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ÇOCUK ŞARKILARININ DEĞERLER ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

*The Use of Children's Songs in Values Education in Teaching Turkish as a Foreign
Language at an Early Age*

Lokman TANRIKULU¹

Aliye KOYUNCU²

ÖZ

Değerler toplumun duygu, düşünce ve davranışlarına yön vererek o toplumun üyeleri arasında birlik ve beraberliği sağlamaktadır. Bu değerlerin, toplumun bireyelerine erken yaşta öğretilmesi içselleştirilmesini ve davranışa dönüştürülmesini sağlar. Değerler aynı zamanda toplumun kültür çatısı altında yer alır. Dil öğretiminde toplumun değerlerine yer verilmesi, o toplumun kültürel öğelerinin tanıtılması açısından önem taşımaktadır. Çünkü dil öğretimi bir kültür etkileşimidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde değerlerin sunulması, dil öğrenenlerin hedef kültüre karşı bir bakış açısı kazanmalarını sağlar. Bu bakış açısı ise dil öğrenenlerin toplum içinde uyumunu kolaylaştırır. Bu çalışmada erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının değerler eğitiminde ders materyali olarak kullanımına dair bir öneride bulunulmuştur. Örnek olarak verilen dört tane çocuk şarkısı incelenmiştir. Bu şarkıların hangi değerleri yansıttığı açıklanmıştır. Erken yaşta yabancı dil olarak öğretimi, erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkıların kullanımı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde değerler ve Türk çocuk şarkılarında değerlerin yeri gibi konular hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda çocuk şarkılarının, Türk toplumunun değerlerinin öğretilmesinde dil sınıflarında ders malzemesi olarak kullanılabilir otantik bir materyal olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonunda erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının dil becerilerinin gelişiminde, sözcük öğretiminde ve telaffuz gelişiminde kullanımına dair önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer, Kültür etkileşimi, Çocuk Şarkıları, Erken Yaşta Yabancı Dil öğretimi, Otantik Materyal.

ABSTRACT

Values provide unity and solidarity among the members of that society by directing the emotions, thoughts and behaviors of the society. Teaching these individuals to the individuals of the society at an early age allows them to be internalized and transformed into behavior. Values are also under the cultural umbrella of society. Including the values of the society in language teaching is important in terms of introducing the cultural elements of that society. Because language teaching is a cultural interaction. Presenting values in teaching Turkish as a foreign language enables language learners to gain a perspective on target culture. This perspective will facilitate the adaptation of language learners in society. In this study, a proposal was made on the use of children's songs as a course material in the education of values in teaching Turkish as a foreign language at an early age. Four children's songs, which are given as examples, were examined. It is explained what values these songs reflect. Information about teaching as a foreign language at an early age, the use of songs in teaching Turkish as a foreign language at an early age, values in teaching Turkish as a foreign language and the place of values in Turkish children's songs has been given. In the research, document

¹ Doç.Dr. , Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Almanca Bölümü,
e-mail: ltanrikulu@nevsehir.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1862-8176>

² Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, YTO Yüksek Lisans Öğrencisi,
e-mail: aliyekoyuncu44@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6853-3028>

review, one of the qualitative research methods, was used. At the end of the study, it was concluded that children's songs are an authentic material that can be used as a teaching material in language classes in teaching the values of Turkish society. At the end of the research, suggestions were made on the use of children's songs in the development of language skills, word teaching and pronunciation development in teaching Turkish as a foreign language at an early age.

Key Words: Value, Culture interaction, Children's Songs, Early Foreign Language teaching, Authentic Material.

1. GİRİŞ

Müzik geçmişten günümüze insanların duygularının bir dışavurumu olmuştur. İnsanlar heyecanlarını, coşkularını, sevinçlerini müzik eşliğinde yaşamışlar, insanlığın hüznüleri, acıları müziğin büyüleyici notlarında kendine yer bulmuştur. Müzik geçmişten günümüze insanların duygularının bir aracı olarak kullanılmıştır. Bestelenmesinin üzerinden yıllar geçse bile o müziği dinleyen insanların kendilerinden bir parça bulmaları müziğin evrensel bir dilinin olmasındadır(Kahraman,2019:23). Müziğin sahip olduğu evrensel dil öğrenme ortamlarında kullanımını sorgulamaya başlatmış ve 1980'lerde kadar insanın tek bir zeka türüne sahip olduğu görüşü yıkılarak birden fazla zeka türüne sahip olabileceği fikri gelişmiştir(İnal,2018:41). Bu zeka türlerinden müziksel-ritmik zeka alanının ön plana çıkarılması dil öğrenme açısından önemlidir. Dil öğretiminde kullanılan materyallerin birden fazla duyu organına hitap etmesi dilin daha kolay öğrenilmesini sağlar. Yabancı dil öğretim ortamında birden fazla duyuya yer verilmesi öğrenmenin etkililiğini arttıracaktır.(Akpınar ve Aydın,2009:100).Ayrıca müzikten yararlanmak dil derslerine bir canlılık verir. Çünkü müziğin ritmi öğrencileri dil öğrenmeye çeker. Müzik, kişilerin seslere odaklanmasını sağlayarak etkileşimli bir öğrenme sürecine teşvik eder(Khaghaninejad ve Fahandejsaadi,2016:39).

Müzik ve beyin arasında bir ilişki vardır. İnsan beyinde müzik yorumlama süreci ve dil işleme süreci birbirine çok benzerdir(Khaghaninejad ve Fahandejsaadi,2016:23).Müzik öğrenilenlerin zihinde kalıcılığını artırır. Müzik sinirsel örüntüleri etkileyerek, beyin verimliliğini artırır(Köse,2012:8).Bu yüzden müziğin dil öğretiminde kullanımı fayda sağlayacaktır. Çünkü müziğin ritmi ile öğrenilenler bir metni okuyarak öğrenilen bilgilere göre daha kalıcıdır.

Ayrıca müzik ait olduğu toplumun kültürünün de bir yansımasını verir. Bir milletin hazinesi olan musiki, ait olduğu toplumun hususiyetlerini taşır(Kaplan,2019:57).Çünkü müzik salt ritimlerden oluşmamaktadır. Müzik bir milletin geçmişten günümüze geçirmiş olduğu evrimin göstergesi olan kültürü yansıtmaya da kitaplardaki örneklerden daha başarılıdır(Kahraman,2019:22).Müziğin dil sınıflarına girmesi, müzik kültürünün tanıtılması demektir. Dil öğretimi için hazırlanan ders kitapları, dil ve kültürü öğretmek için yazılmıştır. Müziğin ise böyle bir amacı yoktur. Müzik günlük hayatı ve kültürü yansıtan otantik bir materyaldir. Dil öğrenme sınıflarında müzikten yararlanmak dil sınıfında olumsuz duyguların oluşmasını engeller. yararlanmak Müzik, dili öğrenenlerin kaygı seviyelerini düşürür. Müziğin ritmi sayesinde öğrencilerin dil öğrenmeye karşı motivasyonları yükselir.

Alanyazın incelendiğinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müziğin kullanımına yönelik çalışmalar bulunmaktadır. Çalışkan(2013) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik parçalarının hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarının nasıl yapılması gerektiğini açıklamıştır. Müzik parçalarının, öğrenilenleri kalıcı yaptığı ve dil eğitiminde müziklerden yararlanmanın başarıyı olumlu yönde etkileyeceğini belirtmiştir. Vural(2017) müziğin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde önemini açıklamıştır. Müziğin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanımının, konuşma ve telaffuz becerilerini geliştirebileceğini, rahatlatıcı etkisinden dolayı motive gücünü arttıracığını belirtmiştir.

2. ERKEN YAŞTA YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Bazı davranışların küçük yaşlarda öğretilmesi o davranışın öğretilme kolaylığı ya da zorluğunu etkilemektedir. "Ağaç yaş iken eğilir" atasözünde de anlatıldığı gibi bazı davranışların

küçük yaşta kazandırılması kolay olmaktadır. Dil öğretimine de erken yaşta başlanması dilin kolay öğretimi açısından önemlidir. Kritik dönem hipotezini savunan Lenneberg bir dilin ergenlikten önce ana dili gibi öğrenilebileceğini söyler(Bekleyen,2016:5).Bu yüzden dilin erken yaşta öğretilmesi birtakım avantajları da yanında getirir. Örneğin çocuklar, ikinci bir dili öğrenmede ergenler ve yetişkinlere göre dilde daha kolay akıcılığa kavuşmakta ve dil becerilerini daha kolay kazanmaktadırlar(Dündar,2019:268).

Çocuklar ve yetişkinlerin bir dili öğrenme şekilleri farklıdır. Bu yüzden dil derslerinin çocuk ve yetişkin ayrımı gözetilerek yapılması gerekmektedir. Çocuklara verilen dil dersini diğerlerin ayıran özellikler şunlardır(Scott&Ytreberg,1990; Moon,2005;Shin ve Crandall,2014'den akt. Bekleyen,2016):

Çocuklar enerjik ve aktiftir: Çocuklar sürekli hareket halindedirler. Dil dersinde sürekli oturmak çocuklara sıkıcı gelir. Bu yüzden çocukları ders sürecinde aktif kılacak etkinliklere yer verilmelidir. Öğretmenlerin çocuklara dil görevleri vermeleri motivasyonlarını yükseltecektir.

Çocukların ilgileri kısa sürelidir: Çocuklar yetişkinler kadar bir şeye uzun süre odaklanamazlar. Bu yüzden hazırlanan etkinliklerin çocukta bıkkınlık verecek kadar uzun olmamasına dikkat edilmelidir.

Çocuklar yeniliklere açıktır: Çocukların merak duygusu geniştir. Bu yüzden öğretmenler çocuklarda merak uyandıracak etkinliklere yer vermelidir.

Çocukların hayal gücü çok kuvvetlidir: Öğretmenler çocukların hayal güçlerini kullanabilecekleri etkinliklere yer vermelidir.

Çocuklar hata yapmaktan çekinmezler: Yetişkinler sınıf içinde rezil olma korkusunu çocuklara oranla daha fazla yaşarlar. Çocuklar ise benmerkezci yapılarından dolayı dil öğrenirken herhangi bir yapıyı yanlış telaffuz etmekten çekinmezler.

Çocuklar renkli ortamlardan hoşlanırlar: Çocuklar renkli şeylere daha dikkat ederler. Bu yüzden sınıf dekorasyonu ve materyalleri renkli olmalıdır.

Çocuklar davranışlarını kontrol etme konusunda henüz ustalaşmamışlardır: Çocukların olduğu bir sınıfta kontrolü sağlamak, yetişkinlerin olduğu bir sınıfa göre zordur. Yetişkinler sıkıysalar bile bunu kontrol edebilirler. Ancak çocuklar sıkıldıkları hemen belli ederler. Bunun sınıfta öğretmenin kontrolü sağlaması gerekir.

Çocuklar için neden dil öğrendiklerinin bir önemi yoktur: Çocuklar dil öğrendiklerinin farkında bile olmayabilirler. Bu yüzden öğretmenler çocukların eğlenecekleri etkinliklere yer verip, onları güdüleyecek sözler söylemelidirler.

Grup çalışmaları belli bir yaştan sonra başlamalıdır: Sekiz yaşından önce çocuklar grup etkinliklerine katılım göstermeyi sevmezler. Bu yüzden grup çalışmalarına sekiz yaşından sonra ağırlık verilmelidir.

Çocuklara yapılan derslerde sadece sözlü anlatım yeterli değildir: Çocukların uzun süren bir konuşmayı dinlemeleri zordur. Öğretmen çocukların ilgi ve dikkatlerini çeken etkinler yapmalı ve etkinliklere dair kısa açıklamalarda bulunmalıdırlar.

Çocuklar cümle yapılarına değil anlama önem verirler: Dilbilgisi kuralları çocuklar için soyut olduğundan, çocuklara öğretilen yapının anlamı verilmelidir. Anlam verilirken de resim ve jest ve mimiklerden yararlanmak çocukların daha çok dikkatini çekecektir.

Yabancı dil öğretimi çocuklar ve yetişkinlerde farklı şekilde gerçekleşmektedir. Çocuklar dil öğrenme sürecinde, sahip oldukları özelliklerden dolayı yetişkinlerden daha avantajlıdırlar. Bu nitelikler şunlardır; çocukların iyi bir taklit yeteneğine sahip olmaları, çocuklarda öğrenmeye tüm duyarların katılması, yetişkinlere oranla çocuklarda kaygının az olması, çocuklarda öğrenme sürecinin sezgisel olması ve çocukların anlalsal öğrenebilmeleridir (Hanbay,2013:18-19). Dil

öğretiminde yetişkin ve çocuk ayrımı yapmak dil öğretiminin bu ihtiyaçları karşılama yönünde yapılmasını sağlayacaktır. Çünkü bir yetişkin ve çocuğun dil öğrenme biçimi, odak süresi ve ilgileri farklıdır. Örneğin çocukların odaklanma süreleri yetişkinlere göre daha kısadır. Çocuklara dil öğretiminde bu sürenin uzatılması çocuğu eğlendiren etkinlik ve materyallerle mümkündür. Bu nedenle çocuklara dil öğretirken ilgi çeken materyallerin kullanımına dikkat edilmelidir.

3. ERKEN YAŞTA YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE ŞARKI KULLANIMI

Klasik yöntemle işlenen dersler çocukların sıkılmalarına ve dil öğrenmeye karşı motivasyonlarının düşmesine neden olmaktadır. Ancak dil ve kültürü öğretmek için yazılmış kitapların yanında günlük yaşamın bir parçası olan otantik materyallerin kullanılması dil derslerinin daha verimli geçmesini sağlamaktadır. Otantik materyallerden biri şarkılardır. Şarkılar kültürel, psikolojik ve algısal anlamda bir metinden daha fazla etki gücüne sahiptir(Gökşen,2013:15). Erken yaşta yabancı dil öğretiminde şarkıların bu gücünden faydalanmak çocukların dili sıkılmadan, eğlenerek öğrenmelerini sağlayacaktır. Çünkü çocukların dikkatleri çabuk dağıldığı için bir işe yetişkinler kadar uzun süre odaklanamamaktadırlar. Bu sürenin uzatılması için çocukların ilgilerini çeken ders materyallerine ihtiyaç vardır. Dil derslerinde şarkılardan yararlanmak, çocukların hem öğrenmelerine hem de öğrenirken eğlenmelerine yardımcı olur. Bu sayede dil öğrenme işi çocuk için sıkıcı olmaktan çıkarak, bir oyun halini alır. Çocuklar ilk başta şarkı sözlerini anlayamasa bile dans ederek, çeşitli hareketlerle müziğin ritmine eşlik etmektedirler. Bu nedenle şarkılar çocuklar üzerinde daha fazla etki gücüne sahip olduğundan dolayı çocukların şarkı sözlerindeki kelime ve yapıları öğrenmeleri daha kolay olmaktadır. Şarkılarda (şart, istek, soru, neden sonuç vb.) sözdizimlerinin tekrar edilmesi farklı yapıların öğrenilmesini sağlamaktadır(Gökşen,2012:18).

Şarkılar dinlenenlerin daha kolay hatırlanmasını sağlar. Örneğin ünlü gezi yazarı Chatwin “The Songlines” adlı eserinde Aborjinlerin yollarını atalarından kalan şarkılı haritalarındaki şarkıları söyleyerek bulduklarını söyler(Gökşen.2012:18).Şarkıların bu özelliği, dilin sözcüklerinin daha kolay hatırlatır ve sözcüklerin zihinde kalıcılığını artırır. Şarkıların bir başka yararı da çocukların dil becerilerinin geliştirmesidir. Çocuklar yetişkinlerden farklı olarak dinleyerek öğrenirler. Çocukların bu özelliklerinden faydalanarak dil öğretiminin şarkılar kullanılarak yapılması, öncelikle çocukların dinleme becerisini geliştirecek ve buna bağlı olarak okuma, konuşma ve yazma becerileri gelişecektir. Şarkılar kişiye kendini ifade etme olanağı vererek konuşma becerisini, üretkenlik özelliğini geliştirerek yazma becerisini, dikkat çekmesi ve yoğun ve kapsamlı dinlemeyi sağladığı için dinleme becerisini ve metinlerin kolay öğrenilmesini sağlayarak okuma becerisini geliştirir(Batdı ve Semerci,2012:131).

Şekil1. Şarkı Dersinin Etki Döngüsü Nişancı,2013,s.5)

Şekil. 1’de görüldüğü şarkılar sınıf ortamındaki olumsuz enerjiyi alarak öğrencilerin motivasyonlarının yükselmesini ve buna bağlı olarak başarılı olmalarını sağlar. Derslerde şarkıların kullanılması ders sürecinde birbirini takip eden olumlu bir döngünün oluşmasını sağlar.

Çocuklara şarkı seçiminde dikkat edilmesi gereken hususlar vardır. Çocuklar için seçilen şarkılar fazla uzun olmamalı ve çocukların ilgilerini çekecek şekilde düzenlenmelidir. Şarkıların sadece dinletilmesi yeterli olmayıp, çocukların kelime ve yapıları görmeleri için şarkıların metin düzleminde ele alınması fayda sağlayacaktır(Hanbay,2013:41). Kullanılan şarkıların dil öğretimine hizmet ettiği unutulmamalı ve şarkı sözlerinin bir kopyası öğrencilere verilmelidir. Çocuk şarkıları, çocuk ruhu ve ilgi ve ihtiyaçları gözeticilerle oluşturulduğundan dil derslerinde bu şarkılardan yararlanmak daha etkili olacaktır. Çocuk şarkıları çok uzun olmadığı için çocuklar şarkılara eşlik edebilecekler ve kısa zamanda şarkı sözlerini öğreneceklerdir.

Çocuk şarkılarının seçilmesinde dikkat edilmesi gerekenler şunlardır(Ersöz 2007'den akt. Bekleyen,2006:97):

- Çocuk şarkıları çocuğun kolaylıkla anlayabileceği bir düzeyde olmalıdır.-Konuyla ilişki kurulabilecek çocuk şarkılarına yer verilmelidir. Çünkü şarkının amacı çocuğa dili öğretmektir. Dil öğretim amacının dışına çıkılmamalıdır.
- Çocuk şarkılarında nakarat bölümleri olmalıdır. Çocuğun tekrar eden yapıları öğrenmesi daha kolay olacaktır.
- Şarkının sözlerine eşlik eden hareketler anlamın vurgulanmasını sağlar.

4. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DEĞERLERİN YERİ

Değer, “*Bir toplumun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü*”(<https://sozluk.gov.tr/>) olarak toplumun üyelerinin birlik ve beraberlik içinde yaşamalarını sağlar. Değerler topluma yön veren ve ideal toplum düzeninin oluşmasını sağlayan yazılı olmayan kurallar bütünüdür. Değerleri toplumun bireylerine kazandırmak, toplum düzeninin sağlanması açısından önemlidir. Toplumun geleceğini, değerlerini benimseyip yaşatan bireyler belirler(Türkben,2019:509).Bu yüzden değerlerin kazandırılması yönünde çalışmalar yapılması önem taşımaktadır. Değerlerin öğretimi anadil eğitiminin yanında Türkçe öğretiminde de önem taşımaktadır. Çünkü bir toplumun değerleri kültür çatısı altına girer. Dil öğretimi de salt dil becerilerinin kazandırılması değil, toplumun kültür ve değerlerinin öğretilmesidir. Dil öğrenmek bir kültür etkileşimidir. Değerler toplumun kültürüdür. Yabancı bir dil öğrenen kişi kendi kültürü ve hedef kültür arasında bir bağ kurar. Başka bir kültürü öğrenmek ise dünyaya farklı bir pencereden bakmayı gerektirir. Hedef dile uygun bir bakış açısı geliştirmek için o dilin gelenek, görenek, kültür ve değerlerini bilmekten geçer(Amanvermez,2018:148). Türklerin yaşamlarında değerler bir yol göstericidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk toplumun değerlerine hakim olmaları, uyum sağlamaları açısından önemlidir. Çünkü yabancı bir dili öğrenenlerin o toplumun ana dili konuşurlarına uyum sağlamaları toplumun değerlerini bilmelerinden geçmektedir. (Amanvermez,2018:148).

5. TÜRK ÇOCUK ŞARKILARINDA DEĞERLER

Değerler eğitiminin amacı, çocukların iyi ve doğruyu öğrenerek bunları davranışa dönüştürmelerini sağlamaktır. Çünkü toplumun üyelerinin önem verdiği değerlerin aktarılması erken yaşta daha kolay olmaktadır. Değerler eğitimi ile çocuğun iyi olan yanlarını ortaya çıkarmak ve kişiliğini geliştirilmek amaçlanır(Yükrük ve Akarsu,2016:1172). Türk toplumu da sahip olduğu değerleri korumakta ve bunları çocuklarına aktarmaktadır. Bu değerlerin yansımaları insan davranışlarında ve üretilen yazılı ve sözlü birçok üründe görmek mümkündür. Bu ürünlerden biri de çocuk şarkılarıdır. Çocuklara Türk toplumun değerlerini yansıtmada zengin bir kaynak olan çocuk şarkıları, önemli bir değer ve kültür aktarım aracıdır.

Çocuklar, çocuk şarkıları sayesinde toplum içinde iyi ve doğru bulunan davranışları öğrenirler. Türkçe çocuk şarkıları değerleri işleme bakımından oldukça zengindir. Kardeşlik, dostluk, barış, sevgi, birlik beraberlik gibi birçok değer çocuk şarkılarına konu olmuştur. Göher(2006),“Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi” adlı çalışmasında Türk

çocuk şarkılarının işlevinin eğitmek olduğunu, Batı çocuk şarkılarının ise eğlendirme işlevinin ağırlıklı olduğunu ve Türk çocuk şarkıları içerisinde sevgili, aşk, hasret gibi konulara yer verilirken, Batı çocuk şarkılarında bu konulara yer verilmediğini tespit etmiştir. Bundan Türk toplumunun değerlerine önem verdiği anlaşılmaktadır. Çocuk şarkıları zengin değer içeriği ile eğitici işlevi ağır basan bir kaynaktır.

6. ÇALIŞMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı, erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde otantik bir materyal olan çocuk şarkılarının değerler eğitiminde kullanılabilirliğini incelemektir. Bu amaçla örnek olarak verilen çocuk şarkıları değerler bakımından incelenmiştir.

7. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde değerlerin öğretiminde çocuk şarkılarının yerini araştıran bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi hedeflenen olay ve olgular hakkında bilgi içeren materyallerin analizini kapsar. Bu tür çalışmalarda, gerekli bilgiler, gözlem ve görüşmeye gerek kalmadan yapılır(Şimşek ve Yıldırım,2011:188).

8. TEMİZLİK

Rüzgâr yaprakları uçurdu vuuuu,
Sokaklar hep kirlendi.
Birisi çöpünü yere fırlattı aaaaa,
Sokaklar hep kirlendi.
Haydi, şimdi birlikte,
Etrafı süpürelim.
Çöpümüzü çöp kutusuna atalım,
Dünyayı temiz turalım.

İbrahim GÖKMEN

Bu çocuk şarkısı temizliğin önemini üzerinedir. Erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bu şarkının kullanımı çocukların temizlik konusunda farkındalık kazanmalarını sağlayacaktır.

9. ÖRNEK ÇOCUK ŞARKILARININ İNCELENMESİ

9.1. İŞ BİRLİĞİ VE SABIR

İş birliği sevgidir
Büyür hep paylaşarak
Sabır başarı getirir
İstersen doğaya bak
Petekte arılar
Azimle bal yapar
Çiçek çiçek dolaşırken
Birlikte çalışmakta fayda var
Yuvada yavru kuşlar
Uçmaya çalışırlar
Pekiştirir tekrarlar
Sabırla denemekte fayda var

Çağdaş SEVİNÇ

Bu şiirde, işbirliği, paylaşmak, sabır ve çalışkanlık gibi değerlere yer almaktadır. İşbirliğine dayanan işler yapmak kişiler arasındaki sevgi bağının güçlenmesini sağlar. İş birliği yapmak grup üyeleri arasında paylaşımı doğurur. Şiirde sabır ve doğa arasında bir bağ kurulmuştur. Doğada bir

tohumun filizlenmesi için zaman gerektiği gibi çocukta bir işe emek vermeden ulaşamayacağını öğrenir. Birlikte çalışmanın örneği olarak arılar örnek verilmiştir. Arılar aralarında iş bölümü yaparak senkronize bir şekilde işlerini yapmaktadırlar. Arıların azimle ve birlikte çalışarak bal yaptıkları gibi insanların da azimle birlik ve beraberlik içinde çalışarak amaçlarına ulaşabilirler. Çocuk burada bahsedilen tüm değerleri doğayla ilişki kurarak ve örnekleriyle öğrenir. Şarkı sözlerinin kısa olması kolay öğrenilmesini sağlar. Bu çocuk şarkısının erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılması işbirliği, sevgi, sabır, azim ve çalışkanlık gibi değerlerin kazandırılmasını sağlayacaktır.

9.2. HATIRLA VE NEŞELEN

Arkadaşın üzgünse konuş onunla
Üzüldüğü şeyi anlatsın sana
Dostluk güzeldir, büyür kol kola
Hatırlayıp neşelen günün sonunda
Üzgün arkadaşına bir şarkı söyle
En güzel dostlukları paylaş müzikle
Şarkını söyle, onu da dinle
Hatırlayıp neşelen gün bitiminde

Çağdaş SEVİNÇ

Bu çocuk şarkısı arkadaşlık ve dostluk değerleri üzerinedir. Dostluk sevinçlerin paylaşılmasının yanında, hüznü de paylaşmayı gerektirir. Çocuk burada dostluğun paylaşmakla büyüdüğünü öğrenir. “Hatırlayıp neşelen gün bitiminde” sözü nakarattır. Şarkıda tekrarlayan yapıların olması çocukların şarkıyı daha kolay öğrenmelerini sağlayacaktır.

9.3. SEVGİ ÇİÇEKLERİ

Dallarda çiçek çiçek, tarlada başak başak
Ocakta alev alev, biz sevgi çiçekleri
Halay başı çek çek, bizim halayı
Tutuşan bu eller sarsın dünyayı
Suların mavisinde, yaprağın yeşilinde
Barışın güneşinde biz sevgi çiçekleri
Halay başı çek çek, bizim halayı
Tutuşan bu eller sarsın dünyayı

İsa COŞKUNER

Bu şarkı sevgi ve barış değerleri üzerinedir. İnsanların birlik olunca aralarındaki sevgi bağının güçleneceği anlatılmaktadır. Bu çocuk şarkısı, erken yaşta yabancı dil öğretiminde sevgi ve barış değerlerinin öğretilmesini sağlayacaktır.” Halay başı çek çek, bizim halayı/Tutuşan bu eller sarsın dünyayı.” Sözleri şarkıda tekrarlamaktadır.

9.4. HAYVANLARI SEVELİM

Dün küçük bir kuş ağaca kondu
Ne güzel ne güzel ötüyordu
Gittim, evden yem getirdim
Yemini yiyince uçtu, gitti
Küçük kuş, küçük kuş yine gel
Yine gel, gel minik kuş, yine gel
Dün minik bir kedi kapıya geldi
Ne acı ne acı miyavlıyordu
Gittim, evden süt getirdim
Sütünü içince kaçtı, gitti

Minik kedi, minik kedi yine gel
Yine gel, gel minik kedi, yine gel
Dün küçük bir köpek yanıma geldi
Ne güzel ne güzel havlıyordu
Gittim, bir kemik getirdim
Kemiği yiyince kaçtı, gitti
Küçük köpek, küçük köpek yine gel
Yine gel, gel küçük köpek, yine gel
Hayvanları çok sevelim
Onları incitmeyelim
Onlar bizim dostlarımız sakın incitmeyelim

Serkan BOZ

Bu çocuk şarkısı hayvan sevgisi üzerinedir. Hayvanların çocuklara dost olduğu ve onlara sevgiyle yaklaşmaları gerektiği anlatılmıştır. Bu çocuk şarkısının erken yaşta öğretimi çocuklara hayvan sevgisinin aşılmasını sağlayacaktır. Çocuğun bir hayvan ile dostluk kurması gelişiminde önemli rol oynar. “Yine gel” sözü tekrar etmektedir. Şarkıda tekrarlayan yapıların olması da şarkının kolay öğrenilmesi açısından önem taşımaktadır.

10. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Değerler bir toplumun yapı taşlarıdır. Bu değerlerin küçük yaşta kazandırılması daha kolay davranışa dönüştürülmesini sağlar. Toplumun en küçük birimi olan çocuklara değerlerin öğretimi gelecekte değerlere bağlı yetişkinlerin yetişmesi açısından önemlidir. Türkler değerlerine sahip çıkıp ve bu değerleri yaşatan bir toplumdur. Toplumunun değerleri şarkılara, türkülere ve edebi birçok esere konu olmuştur. Türk toplumunun değerler bakımından zengin türlerinden biri çocuk şarkılarıdır. Türk çocuk şarkıları saygı, sevgi, barış, adalet, yardımseverlik, dürüstlük ve çalışkanlık gibi birçok değeri içinde bulundurmaktadır.

Ders kitapları için hazırlanan materyaller kasıtlı olarak dil becerilerini kazandırmak ve kültür etkileşimini sağlamak için oluşturulmuştur. Ancak otantik materyaller, ders malzemesi olarak hazırlanmamış olup, dilin gerçek hayattaki kullanımını dil sınıflarına getiren materyallerdir. Otantik nitelikteki materyallerden biri çocuk şarkılarıdır. Çocuk şarkıları çocuk ruhu gözetilerek yazıldığından dolayı tam anlamıyla yazıldığı kesimin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir. Çocuk şarkıları hem otantik bir materyal olmaları hem de Türk toplumunun yaşattığı değerlerin öğretilmesini sağlayacaktır.

Erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının kullanımına dair bir çalışma tespit edilmemiştir. Mevcut çalışmalar şarkının genel olarak kullanımına yöneliktir. Demirci(2019),”Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkı Kullanımı Seviye A1” adlı çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan kaynaklarda şarkı etkinliklerinin kullanılma durumunu incelemiştir. Çalışmanın sonunda sadece dil becerilerini geliştirilmesinde iki ünite iki farklı müzik ve şarkı etkinliğine yer verildiği tespit edilmiştir. Nişancı(2015),”Türkçe şarkıların Dil Öğretiminde Kullanımı”adlı çalışmada farklı seviyelerde şarkı kullanımını açıklamış ve şarkı kullanımına yönelik bir materyal tasarlamıştır.

Ancak çocuklara yabancı dil öğretiminde şarkıların kullanımını spesifik olarak araştıran çalışmalar mevcuttur. Modiri(2010),”Okul Öncesinde Müzik Aracılığıyla Yabancı Dil Öğretimi” adlı çalışmada Okul öncesi dönemde müzikle ve klasik yöntemle yabancı dil öğretim yöntemleri karşılaştırılmıştır. Çalışma grubu olarak İstanbul ilinde 5-6 yaş aralığında öğrencilerden seçilmiştir. Araştırmanın sonunda öğrencilerin müzikle yapılan öğretiminden, ezber yöntemi ile yapılan öğretime göre yüksek puan aldıkları ve müzikle yapılan dil öğretiminin daha avantajlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yavuz(2019),”Arapça Öğretiminde Çocuk Şarkılarının Kullanımı ve Uygulamaya Yönelik Etkinlikler”adlı çalışmada çocuk şarkılarının Arapça öğretiminde yerini

araştırmıştır. Çalışmanın sonunda çocuk şarkılarının kolay ulaşılabılır olduğunu ve dil öğrenme konusundaki endişeyi azaltacağından dolayı her kademedeki öğretmene önerilmiştir. Karakoç(2012) adlı çalışmasında İngilizce kelime öğretiminde çocuk şarkılarının işlevini araştırmıştır. Çalışma Ordu ili, Ünye Şehit Cemal Mutlu İlköğretim Okulu 4. sınıfları içinden iki tanesiyle yapılmıştır. Araştırmanın sonunda çocuk şarkılarıyla kelime öğretmenin, ders kitapları kullanılarak yapılan öğretime göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Bu çalışmada erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuk şarkılarının değerler eğitiminde kullanımı incelenmiştir. Araştırmanın sonunda Türk çocuk şarkılarının Türk toplumunun değerlerini yansıtırma bakımından zengin olduğu tespit edilmiştir. Bu şarkıların kullanımının B1-B2 seviyesi erken yaşta yabancı dil öğrenen çocuklar için kullanımı uygun görülmüştür. Çalışmanın sonucuna bağlı olarak şu önerilerde verilebilir:

- Çocuk şarkıları, erken yaşta yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil becerilerini geliştirmede kullanılabilir.
- Çocuk şarkıları, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğretiminde kullanılabilir.
- Çocuk şarkıları yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde telaffuz becerisini geliştirmede kullanılabilir.
- Bu çalışma deneysel olarak yapılabilir.
- Erken yaşta yabancı dil öğretiminde otantik materyallerin kullanımına dair araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar,B.ve Aydın,K.(2009).Çok Duyulu (Multisensory)Yabancı Dil Öğretimi,Tubav Bilim Dergisi,2(1),99-106.
- Altınsoy, T.vd.(2019).İlkokul Müzik Ders Kitabı 3. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Amanvermez, F.(2018).Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki(B1-B2-C1) Okuma Metinlerinin Değerler Bakımından İncelenmesi. Uluslararası, Dil, Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi,1(13),146-161.
- Ataseven.(1988).Değişen Sınıf Ortamları ve Şarkıların Yabancı Dil Öğretiminde Araç Olarak Kullanılması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,3(3):189-198.
- Batdı,V. ,Semerci,Ç.(20129. Şarkıların Yabancı Dil Becerilerini Geliştirmedeki Etkililiğine İlişkin Öğrenci Görüşleri, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi,1(4):126-133.
- Bekleyen, N.(2016).Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi. Anı Yayıncılık. Ankara: Anı Yayıncılık
- Çalışkan, A. Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Müziğin Kullanımı”, Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı “Balkanlarda Türkçe” ,14-16 Kasım 2013,Tiran/Arnavutluk.
- Çalışkan, B.K.vd.(2018).İlkokul Müzik Ders Kitabı 4.Ankara:Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Demirci, Ö.(2019).Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkı Kullanımı A1 Seviyesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı, Ankara.
- Dündar, A.S.(2019).”Çocuklara Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi”Emrah Boylu, Latif İltar(Ed.),Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.(267-279).Ankara: Pegem Akademi
- Göher, F.(2006).Türk ve Batı Çocuk Şarkılarının Karşılaştırmalı Analizi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.
- Gökmen, İ.vd.(2018).İlkokul Müzik Ders Kitabı 2. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Gökşenli,Y.E.(2012).Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı. Dergi Park Akademik Dergisi,6:13-43.
- Hanbay, O.(2013).Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık

- İnal, S.(2018).”Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkıların Önemi ve Seçimi “Mustafa Durmuş, Alparslan Okur(Ed.),Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı.(417-428) Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kahraman,H.(2019).Şarkı ve Müziğin Dil Öğretiminde Yeri ve Önemi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi,Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Diller Anabilim Dalı Fransız Öğretmenliği Bilim Dalı,İstanbul.
- Kaplan,M.(2019).Kültür ve Dil.İstanbul:Dergah Yayınları
- Karakoç,E.(2012). İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Çocuklara Sözcük Öğretiminde Küçük Çocuk Şarkılarının Kullanımı,yüksek lisans tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı,Samsun.
- Khaghaninejad,M.S. ve Fahandejedsaadi,R.(2016).Music and Language Learning.
- Köse, B.(2012).Yabancı Dil Öğretiminde Şarkı Kullanımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Adana.
- Modiri,I.G.(2010).Okul Öncesinde Müzik Aracılığı İle Yabancı Dil Öğretimi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, , Eğitim Fakültesi Dergisi 23 (2), 2010, 505-516.
- Nişancı, İ. (2013). Türkçe şarkıların dil öğretiminde kullanımı. UTEK, Albania.
- Okur,A.(2019).Yabancılara Türkçe Öğretiminde Şarkı Kullanımı.Okur,A. ve Durmuş,M.(Ed.)Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı(s.).Ankara: Grafiker Yayınları.
- Türkben, T. (2019). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin iletği değerler açısından incelenmesi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 7(3), 508-526.
- Vural,F.G.”Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Müziğin Önemi”9.Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi,20-23 Kasım 2017,Ordu.
- Yavuz,E.(2019).Arapça Öğretiminde Çocuk Şarkılarının Kullanımı ve Uygulamaya Yönelik Etkinlikler,Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı,Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yükrük, S. ve Akarsu, S.(2006). Ortaokul (5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi,25(3), 1171-1186.

İNTERNET KAYNAKÇASI

<https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: 04/05/2020